

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Γα. Συζήτηση στην Αγορά

Γβ. Διάδρομος συνείδησης

Συνολικός χρόνος προετοιμασίας: 15´

Χρόνος παρουσίασης: Δοκιμασία: 15´

Διάδρομος συνείδησης: 10´

2ο Φύλλο εργασίας για τους Αθηναίους πολίτες

Γα: Συζήτηση στην Αγορά

Είστε 15 Αθηναίοι πολίτες, λίγο μετά το 403 π.Χ., και θα συμμετάσχετε στη συνεδρίαση της Εκκλησίας του Δήμου για να αποφασίσετε αν θα δώσετε *πολιτεία* (πολιτικά δικαιώματα) στον μέτοικο Ανδροκλή ή *ισοτέλεια* και *ένκτηση*.

Ο Ανδροκλής είναι μέτοικος από τις Συρακούσες. Ήρθε στην Αθήνα, σε ηλικία 22 ετών, και σήμερα είναι 55. Ζει, δηλαδή, 33 ολόκληρα χρόνια στην Αθήνα. Από την πρώτη στιγμή που ήρθε στην Αθήνα, φρόντισε να βρει προστάτη, τον Λύκο, ο οποίος και τον εκπροσωπούσε στις διοικητικές και δικαστικές αρχές. Στο διάστημα της παραμονής του στην Αθήνα, ο Ανδροκλής πλούτισε, ασκώντας το επάγγελμα του τραπεζίτη. Αν και πλούσιος όμως, δεν είχε ακίνητη περιουσία, γιατί, σύμφωνα με τον αθηναϊκό νόμο, ως μέτοικος δεν είχε δικαίωμα ιδιοκτησίας ακινήτου, δεν του επιτρεπόταν, δηλαδή, να αγοράσει ούτε γη ούτε σπίτι. Ο Ανδροκλής πλήρωνε κανονικά όλους τους φόρους στην αθηναϊκή πόλη: το *μετοίκιο*, τακτικό ετήσιο προσωπικό φόρο που αφορούσε τους μετοίκους, και την εισφορά, φόρο που πλήρωνε και κάθε Αθηναίος που είχε υψηλά εισοδήματα. Επίσης, είχε αναλάβει δύο *χορηγίες* και μία *γυμνασιαρχία*. Ως γυμνασίαρχος είχε αναλάβει τα έξοδα για μια *λαμπαδηδρομία*, ενώ ως *χορηγός*, είχε δαπανήσει πολύ μεγάλο χρηματικό ποσό για τις αμοιβές και την άσκηση του χορού δύο τραγωδιών (ο μέτοικος δεν επιτρεπόταν να αναλάβει λειτουργία στρατιωτικού χαρακτήρα, όπως η *τριηραρχία*).

Επιπλέον, πρέπει να γνωρίζετε ότι το 424 π.Χ., όταν οι Αθηναίοι εξεστράτευσαν με όλες τους τις δυνάμεις εναντίον των Βοιωτών στο πλαίσιο του Πελοποννησιακού Πολέμου, ο Ανδροκλής προσέφερε τις στρατιωτικές του υπηρεσίες στην Αθήνα, εφόσον οι Αθηναίοι έκριναν ότι ήταν μεγάλη ανάγκη, και εξεστράτευσε μαζί με μετοίκους, ακόμα και με ξένους που βρίσκονταν στην Αθήνα και δεν ήταν καν μέτοικοι. Μετά από όλες αυτές τις υπηρεσίες που έχει προσφέρει στην πόλη της Αθήνας, ο Ανδροκλής ελπίζει ότι θα αποκτήσει πολιτικά δικαιώματα (συμμετοχή στις αποφάσεις και όχι ανάληψη δημόσιων αξιωμάτων).

Κάποιοι πιστεύουν ότι ο Ανδροκλής αξίζει να πολιτογραφηθεί Αθηναίος.

Όμως, κάποιοι άλλοι πιστεύουν ότι κανένας ξένος και για κανέναν λόγο δεν πρέπει να αποκτά πολιτικά δικαιώματα και να επηρεάζει με αυτόν τον τρόπο τις πολιτικές αποφάσεις της πόλης, οι οποίες αφορούν αποκλειστικά τους Αθηναίους. Εξάλλου, θεωρούν ότι η πόλη δεν έχει ανάγκη από ξένους μετοίκους, παρά την οικονομική κρίση που έχει προκύψει στην Αθήνα λόγω του Πελοποννησιακού Πολέμου. Πιστεύουν ότι οι Αθηναίοι από μόνοι τους μπορούν να βελτιώσουν την οικονομία της πόλης τους. Επομένως, δεν έχει ανάγκη η πόλη, κατά τη γνώμη τους, να προσελκύσει μετοίκους και επομένως δεν έχει

ανάγκη να δελεάζει τους ξένους να προσέλθουν στην πόλη με την παροχή του δικαιώματος του πολίτη. Επίσης, με δεδομένο ότι η πόλη παρέχει τον *εκκλησιαστικό μισθό* σε όσους συμμετέχουν στην Εκκλησία του Δήμου (οι μέτοικοι που πολιτογραφούνται Αθηναίοι δεν έχουν πρόσβαση στα υπόλοιπα δημόσια αξιώματα που μισθοδοτούνταν από την πόλη), αλλά και τα *θεωρικά* σε όλους τους πολίτες, για να μπορούν να παρακολουθούν τις θεατρικές παραστάσεις χωρίς να πληρώνουν, θεωρούν ότι δεν πρέπει να διευρύνεται το σώμα των πολιτών. Χωρίς να επιθυμούν *ξενηλασίες*, όμως δεν επιθυμούν και την ένταξη των ξένων στο σώμα των πολιτών. Εξάλλου, πιστεύουν ότι όποια υπηρεσία και αν έχει προσφέρει ένας μέτοικος στην πόλη, η πόλη τον έχει ήδη ανταμείψει δίνοντάς του την ευκαιρία να πλουτίσει, να ευημερήσει, να απολαμβάνει τα παντός είδους αγαθά που εισρέουν σε αυτήν. Επομένως, θεωρούν ότι για την όποια προσφορά του Ανδροκλή στην πόλη αρκεί η παροχή του δικαιώματος της *ισοτέλειας*, να πληρώνει δηλαδή ο Ανδροκλής ίσους φόρους με τους Αθηναίους πολίτες, και του δικαιώματος της *ένκτησης γης και οικίας*, να του επιτραπεί, δηλαδή, η ιδιοκτησία ακίνητης περιουσίας.

[Για την περίπτωση του Ανδροκλή, στην Εκκλησία του Δήμου πρόκειται να ψηφίσετε με *όστρακα* ή με *ψηφίδες* και όχι με *χειροτονία*, γιατί η ψήφος σας θα είναι μυστική. Δεν προηγείται συζήτηση στην Εκκλησία του Δήμου. Θα ψηφίσετε κατευθείαν. Γι' αυτό, εξάλλου, συζητάτε τώρα άτυπα στην Αγορά. Επίσης, χρειάζεται πλειοψηφία επί 6.000 τουλάχιστον πολιτών και πρέπει να ελεγχθεί αν συμμετείχαν τουλάχιστον τόσοι. Άρα, η *χειροτονία* δεν μπορεί να λειτουργήσει. Οι υποθέσεις αυτές θεωρήθηκε ότι έπρεπε να κρίνονται έτσι, γιατί αφορούσαν άτομα, και επομένως οι σχετικές αποφάσεις του δήμου παραβίαζαν τον νόμο που απαγόρευε τις αποφάσεις *έπ' άνδρι* (για έναν άνδρα). Εξάλλου, θεωρούνταν και ιδιαίτερα σημαντικές].

Στον χρόνο που έχετε, θα σκεφτείτε την επιχειρηματολογία σας, την οποία θα αντλήσετε από τις πληροφορίες που σας δίνονται. Στη συνέχεια, θα συμμετάσχετε στη συζήτηση που θα λάβει χώρα στην Αγορά. Είστε σε δίλημμα και δεν μπορείτε να αποφασίσετε.

Όταν λήξει ο χρόνος προετοιμασίας που έχετε, θα παρουσιάσετε θεατρικά τη σκηνή μαζί με τους άλλους συμμετέχοντες στην ολομέλεια της τάξης σας.

Γβ: Διάδρομος συνείδησης:

Όταν τελειώσει η παρουσίαση της συζήτησης, θα περάσετε από τον *διάδρομο συνείδησης*. Δεξιά και αριστερά σας θα ακούτε επιχειρήματα υπέρ της μιας και της άλλης θέσης (παροχή *πολιτικών δικαιωμάτων-πολιτεία* ή παροχή *ισοτέλειας* και *ένκτησης*). Βγαίνοντας από τον διάδρομο, η συνείδησή σας θα σας έχει βοηθήσει να αποφασίσετε. Ανακοινώνετε την απόφασή σας.

Σημ.: Ο *διάδρομος συνείδησης* είναι δικό μας παιχνίδι και δεν έχει σχέση με τους πολιτειακούς θεσμούς της αρχαίας πόλης.